

DONIRAJ

VIJESTI I SAVJETI

EU zastupnica Romana Jerković: 'Naš onkološki sustav traži sustavne i temeljite promjene'

Tanja Rudež, 8. listopada 2022.

Kao liječnica, znanstvenica i profesorica na Medicinskom fakultetu u Rijeci, Romana Jerković, hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu (SDP/S&D), vrlo je aktivna oko tema koje se odnose na ljudsko zdravlje, uključujući rak. Činjenica da je smrtnost od raka u našoj zemlji među najvišima u EU, potaknula je zastupnicu Jerković da prije nekoliko mjeseci u Zagrebu organizira konferenciju „Ishodi liječenja onkoloških pacijenata“ čiji je cilj bio identificirati goruće probleme koji dovode do zabrinjavajuće loših ishoda liječenja malignih bolesti u Hrvatskoj. Za portal Nismo same Romana Jerković govori o tome kako je pandemija promijenila prioritete u EU, kako je utjecala na liječenje malignih bolesti te što nudi Europski plan za rak.

Pandemija je promijenila prioritete u cijeloj Europskoj uniji, zdravstvene teme u prvom su planu i povećana su izdvajanja za zdravlje.

Nažalost, zdravlje nije u nadležnosti Europske unije, već država članica. Zašto kažem nažalost? Pokazalo se, naime, da su neka druga područja, koja su regulirana europskim zakonodavstvom, u puno boljoj situaciji od onih u kojima države članice odlučuju same. Samim time su i financijska sredstva koja se na godišnjoj razini iz proračuna EU odvajaju za zdravlje malena odnosno nedovoljna. Međutim, kada je pandemija 2020. godine razotkrila sve slabosti naših zdravstvenih sustava, EU je u svom višegodišnjem financijskom proračunu za zdravlje izdvojila više no ikada prije, rekordnih pet milijardi eura. Osim povećanja financijske potpore, došlo je i do svojevrsnog redizajna pristupa zdravstvenim politikama. Naime, počeli smo s gradnjom Europske zdravstvene unije – povijesno važne inicijative kojom smo se počeli sistematičnije baviti prevencijom i liječenjem karcinoma, ojačali svoju spremnost na buduće pandemije i uspostavili mehanizme kojima osiguravamo da u budućnosti ne dolazi do nestašica lijekova. Ovo je bila jedinstvena prilika za hrvatsko zdravlje pa me žalosti da je u Hrvatskoj nismo iskoristili i napravili više.

Pandemija je uvelike utjecala na liječenje i dijagnostiku malignih bolesti u Europi i svijetu. Kakve su procjene oko broja nedijagnosticiranih slučajeva tumora zbog pandemije?

Neke procjene kažu kako je u samo jednoj godini pandemije zbog prekida u pružanju zdravstvene skrbi ostalo nedijagnosticirano milijun slučajeva karcinoma. To u prijevodu znači da će mnogi pacijenti kasno započeti s liječenjem, što će im dodatno smanjiti šanse da pobijede bolest. Nažalost, s ovim se posljedicama susrećemo već sada. Za naš zdravstveni sustav, već otri je opterećen dugovima i lošom organizacijom, ovo znači dodatno otežano funkcioniranje. Nemam informaciju je li u Ministarstvu već formiran tim ljudi koji se bavi upravo ovim pitanjem i pripremom našeg zdravstvenog sustava na povećani priljev onkoloških pacijenata, ali to je ono na čemu bi trebali raditi. Dodatno, za pacijenta i njegovu okolinu nije lako suočiti se s dijagnozom maligne bolesti. Međutim, još je gore kada dijagnozu saznaju u već podmaklom stadiju bolesti. Dakle, ovdje ne govorimo samo o liječenju, već i o psihosocijalnoj potpori oboljelima i njihovim obiteljima. Morali bismo imati plan kojim ćemo oboljelima osigurati svu pomoć koju im je u tim trenucima potrebna.

Što nudi "Europski plan za borbu protiv raka"?

Glavni cilj Plana je smanjiti broj oboljelih od karcinoma u budućnosti. Radi se o bolesti koja je već dugo godina u zamahu, a za koju se pristupi kontroli i liječenju i dalje znatno razlikuju među državama članicama. Nedovoljna prosvijećenost građana o uzrocima bolesti, nepostojanje organiziranih programa probira i loši ishodi liječenja, samo su neki od problema za koje Plan nudi rješenja, ali i izdajna financijska sredstva za njihovu realizaciju. Nakon što je Komisija objavila strategiju borbe protiv raka, mi zastupnici i članovi Posebnog odbora za borbu protiv raka u Europskom parlamentu, izradili smo izvješće kojim smo htjeli obratiti pozornost na neke stvari za koje smo smatrali da su u Planu nedovoljno izražene. Osobno sam se zalagala za veća ulaganja u zdravstvenu pismenost naših građana i obavezno uvođenje organiziranih programa probira na karcinom. U Hrvatskoj, naime, imamo situaciju da je program probira za rak u materijalno-ekstremno lošoj situaciji već 2016. godine zbog

primjerice, imamo situaciju da je program probira na rak vrata maternice obustavljen još 2010. godine zbog tehničkih poteškoća i od tada nije ponovno pokrenut. Srećom, Komisija će za samo nekoliko dana objaviti nove preporuke za programe probira pa se nadam da će to biti okidač koji će donijeti bolje vijesti ženama u Hrvatskoj.

” **Ne možemo sa sigurnošću reći što je uzrok velike smrtnosti od raka u Hrvatskoj jer ne pratimo rezultate i ishode liječenja.**

Foto: Romana Jerković/Europski parlament

Smrtnost od raka u našoj zemlji među najvišima je u EU: godišnje od raka u Hrvatskoj oboli 25.000, a umire oko 14.000 ljudi. Što je glavni razlog naše neuspješne borbe s malignim bolestima?

Najveći problem je što ne možemo sa sigurnošću reći što je tome uzrok jer ne pratimo rezultate i ishode liječenja. Ne znamo je li smrtnost velika zato što se dijagnoze postavljaju prekasno ili je problem u liječenju. Mi možemo samo nagađati i pretpostavljati. Na konferenciji „Ishodi liječenja onkoloških pacijenata u Hrvatskoj“, koju sam organizirala upravo kako bih od stručnjaka onkologa i pacijenata iz prve ruke čula gdje leže najveći problemi, nametnuli su se ipak neki zaključci. Prvi je taj da loše stojimo s preventivnim programima odnosno programima probira. Od probira za rak vrata maternice se odustalo, a odaziv na probir na rak debelog crijeva katastrofalno je loš. Zbog zakašnjelih dijagnoza liječenje često započinje prekasno. Problem su nam i slaba dostupnost onkološke skrbi u nekim područjima te nedostatak multidisciplinarnog pristupa liječenju. Nadalje, u Hrvatskoj imamo problem s bihevioralnim faktorima rizika, pri čemu ne mislim samo za karcinom već i za druge neinfektivne bolesti. Morali bismo uvesti i registar praćenja ishoda liječenja kako bismo mogli kritički i valjano vrednovati rezultate. Sasvim je razvidno da korijen svih ovih problema leži u samo jednoj stvari, a to je nedostatak političke volje da se nešto promijeni. Naš onkološki sustav ne treba kozmetičke promjene već sustavne i temeljite. Samo tako možemo spasiti nečije majke, očeve, djecu...

Pandemija je samo pogoršala situaciju oko liječenja malignih bolesti. Kako se pripremiti za pojačani priljev onkoloških bolesnika idućih godina? Jesu li sad nužne snažne pa i agresivne kampanje u kojima se stanovništvo poziva na preventivne preglede?

Javnozdravstvene preventivne kampanje su potrebne uvijek. One su alfa i omega zdravstveno pismenog i osviještenog društva. Jedan od velikih razloga slabog odaziva na programe probira na karcinom je upravo izostanak dobrih i dobro osmišljenih kampanja. Spomenuli smo Europski plan za borbu protiv raka, njime će se svake godine osigurati određena sredstva namijenjena zdravstvenoj promociji pa ovim putem apeliram na sve naše javnozdravstvene institucije da iskoriste tu priliku kako bismo doprli do što većeg broja građana.

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

Previous

Od bolova više nisam mogla doći moju djevojčicu,
a onda mi je otkriven karcinom dojke

Next

Samopregled dojki mi je spasio život

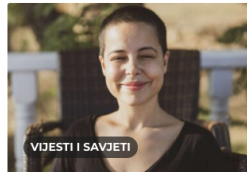
Tanja Rudež

Tanja Rudež dugogodišnja je znanstvena novinarka Jutarnjeg lista. Dobitnica je nagrade Britanskog udruženja znanstvenih pisaca (ABSW) za najbolju europsku znanstvenu novinarku 2015. godine.

RELATED POSTS

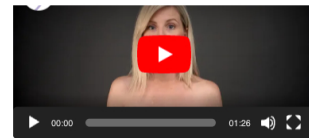
Kako reći djeci da imate rak?
Sunčana Rokvić, 15. travnja 2017.

Može li nam mantra 'budi pozitivan' pomoći da preživimo rak?
Nismo same, 18. kolovoza 2021.

Lila na tanjuru – ljubičasta hrana čuva zdravlje!
Nismo same, 11. svibnja 2017.

NOVE OBJAVE

- ✓ Prof. dr. Boris Brkljačić: "Rak dojke više nije najčešći zloćudni uzrok smrti u žena"
22. studenoga 2022.
- ✓ U Zagrebu održana „zdrava kava s doktorima“ udruge Nismo same s vrhunskim liječnicima i stručnjacima
22. studenoga 2022.
- ✓ Danas u Velvetu 'zdrava kava s doktorima' udruge NISMO SAME
21. studenoga 2022.

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.

Izrada i održavanje web stranice:

PRATITE NAS

ISPRINTAJ ČLANAK

